

Βάσος Δασκαλάκης Οι ξεριζωμένοι Διήγηση ενού χωριάτη

Επίμετρο: Ήβη Δασκαλάκη

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ, ΣΕΙΡΑ: ΤΑ ΑΕΙΘΑΛΗ

Σελ.: 208 • Σχήμα: 12,5 x 20,5
ISBN: 978-960-499-604-9 • Τιμή: 14,73 €

1^η έκδοση: Μάρτιος 2026 [Πρώτη κυκλοφορία: 1930]

Η σειρά [τα αειθαλή](#) περιλαμβάνει μικρά σε έκταση αλλά μεγάλα ως προς το εκτόπισμά τους κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας που περιέπεσαν σε κατάσταση λήθης. Κείμενα κλασικά που η αειθαλής αξία τους επιτάσσει το ξαναδιάβασμά τους υπό το φως της εποχής μας.

Αν τύχει και βρεθείς καμιά φορά στην πολιτεία των μεταλλείων, κοίταξε που σου λέω, και τότε ίσως πεις και συ απομέσα σου πως έχω δίκιο αν παραπονιέμαι· κι αν σε ζηλεύω εσένα, που σε πιστεύω τυχερό στη ζωή. Βάλε όμως τα μάτια της καρδιάς σου και κοίταξε.

«Το βιβλίο του κ. Δασκαλάκη είναι μια όαση, το ξαναλέμε. Μα και κάτι παραπάνω: Είναι ένα από τα καλύτερα βιβλία της νεότερης πεζογραφίας μας».

Άγγελος Τερζάκης

Οι Ξεριζωμένοι, η διήγηση ενού χωριάτη, ένα κοινωνικό μυθιστόρημα που γράφτηκε το 1925, έναν αιώνα πριν, και δημοσιεύτηκε το 1930, αποτελεί το μοναδικό (εξ όσων γνωρίζουμε) εκτενές πρωτότυπο λογοτεχνικό έργο του συγγραφέα, χρονικογράφου και μεταφραστή Βάσου Δασκαλάκη.

Αντλώντας στοιχεία από τα οδυνηρά παιδικά βιώματά του, ο συγγραφέας αφηγείται τις περιπέτειες του πρωταγωνιστή του με διεισδυτικότητα, νοσταλγία, νηφαλιότητα και μια γλώσσα ζηλευτή για τη ζωντάνια και τον πλούτο της. Ήρωας του βιβλίου ένα ώριμο παιδί που παρότι έχει χάσει τη μητέρα του και μεγαλώνει φτωχικά με τον πατέρα και τη μητριά του, δεν στερείται την αγάπη και την ανεμελιά της ηλικίας του. Λίγο πριν το γυμνάσιο όμως χάνει τον πατέρα του και οι συγγενείς του τον στέλνουν να ζήσει σε κάποια θεία του στη νεοσύστατη βιομηχανική πόλη του Λαυρίου. Εκεί τον αναγκάζουν να εργαστεί στα χυτήρια ως βοηθός και βιώνει τις κακουχίες, τις απάνθρωπες συνθήκες, την εκμετάλλευση, τη ρουφιανιά αλλά και την αλληλεγγύη και την ανθρωπιά. Το αδιέξοδο του νεαρού ήρωα και η υποδούλωση σε αυτόν τον άκαρδο εργασιακό τόπο που καταπίνει τη ζωή των ανθρώπων του (οι περισσότεροι κάποια στιγμή θα

νοσήσουν από την εισπνοή των φαρμακερών καπνών) περιγράφονται με δραματικό τρόπο, χωρίς όμως να λείπουν οι στιγμές χαράς και περηφάνειας, όπως τότε που το παιδί καταφέρνει και φτιάχνει τα πρώτα του αντικείμενα στο χυτήριο.

Το μυθιστόρημα του Βάσου Δασκαλάκη αποτελεί μια σπάνια αποτύπωση της μικροκοινωνίας των μεταλλείων του Λαυρίου, του βίαιου ξεριζωμού από μια άγρια αλλά στοργική πατρίδα, και του αγώνα να επιβιώσει και να διατηρήσει κανείς ζωντανή την ελπίδα για το αύριο. Και παράλληλα, μια διαρκής υπενθύμιση, ένα διαρκές βλέμμα στραμμένο στη ζωή των μη προνομιούχων και των ανθρώπων που βρίσκονται στο περιθώριο.

Ο Βάσος (Βασίλης) Δασκαλάκης (1897-1944) γεννήθηκε στον Κάβαλλο (σήμερα Πύρριχος) Λακωνίας. Η μητέρα του πέθανε στη γέννα του δεύτερου παιδιού της όταν ο Βάσος ήταν δύο ετών. Μεγάλωσε σε συγγενικό σπίτι στην Αρεόπολη, όπου τέλειωσε το σχολαρχείο. Λόγω του ξαφνικού θανάτου του πατέρα του δεν κατόρθωσε να φοιτήσει στο γυμνάσιο και αναγκάστηκε να μετακομίσει σε άλλο συγγενικό σπίτι στο Λαύριο. Εκεί δούλεψε εργάτης στα μεταλλεία. Στη συνέχεια έκανε διάφορα επαγγέλματα παρακολουθώντας παράλληλα μαθήματα σε νυχτερινά σχολεία. Μελέτησε μόνος του ξένες γλώσσες, ασχολήθηκε επαγγελματικά με τη λογοτεχνική μετάφραση και κατόρθωσε να ταξιδέψει στο εξωτερικό και να γίνει ανώτερος υπάλληλος του Υπουργείου Γεωργίας. Πέθανε στην Αθήνα.

Έγραψε το μυθιστόρημα *Οι ξεριζωμένοι, διήγηση ενού χωριάτη*, μια σπάνια αποτύπωση της σκληρής πραγματικότητας στα μεταλλεία του Λαυρίου μέσα από τα μάτια ενός έφηβου εργάτη, και τέσσερα διηγήματα που δημοσιεύτηκαν σε λογοτεχνικά περιοδικά. Η μεταφραστική παρακαταθήκη του υπήρξε σπουδαία και υψηλής ποιότητας, καθώς απέδωσε στα ελληνικά έργα του Χένρικ Ίψεν και του Κνουτ Χάμσουν. Πολλές θεατρικές παραστάσεις βασίστηκαν στις μεταφράσεις του, μεταξύ των οποίων «Η αγριόπαπια», που ανέβηκε από τον Θίασο της Μαρίκας Κοτοπούλη σε σκηνοθεσία Κάρολου Κουν την περίοδο 1939-1940.

(Φωτογραφία εξωφύλλου: Εργοστάσιο της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου, c.1890.)

Επιπλέον στοιχεία για το βιβλίο θα βρείτε στο toposbooks.gr